

Onorată asistență, Stimate doamne, domnilor consilieri!

Consiliul Raional și subdiviziunile sale în anulul 2018 și-au desfășurat activitatea în conformitate cu prevederile actelor normative în domeniul administrației publice după cum urmează:

- Legea nr.436- XVI privind administrația publică locală.
- Legea nr.158-XVI „Cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public”
- Strategia de Dezvoltare Integrată a raionului Leova pentru anii 2015-2020,
- Strategia privind Alimentarea cu Apă și Canalizare a raionului Leova pentru anii 2015-2020
- Legea Bugetului de Stat pe anul 2018
- Programul de activitate al Consiliului raional pe anul 2018 și alte acte normative emise de Guvernul Republicii Moldova, Parlament ș.a. instituții ale Statului.

În rezultatul activității Aparatului Președintelui Raionului, subdiviziunilor Consiliului Raional Leova pe parcursul anului 2018 s-au realizat diverse acțiuni importante. Eforturile APL de ambele niveluri s-au axat pe soluționarea problemelor cu care se confruntă populația, tendința fiind spre obținerea unor realizări ascendente. Dră, stimați consilieri, sunteți cei care ați fost parte în acest proces. Vreau să menționez, că ne-am străduit să asigurăm implementarea programelor, proiectelor lansate la începutul anului 2018 și în anii precedenți de activitate. **Pe parcursul anului 2018 Consiliul raional s-a întrunit în 6 ședințe , dintre care: 4 au fost ordinare și 2 extraordinare. La ședințele consiliului au fost adoptate 173 decizii, cu 55 mai mult decât în anul 2017, care au fost orientate întru soluționarea problemelor cu care se confruntă locuitorii raionului.**

Respectând principiul pluralismului de opinii, orice chestiune se examinează minuțios și la ședințele comisiilor de specialitate și la ședințele Consiliului Raional înainte de a fi adoptate cu votul majorității. Necătfind la faptul că se discută în contradictoriu opiniile sunt importante, pentru că în timpul discuțiilor se propun cele mai eficiente soluții pentru rezolvarea problemelor abordate. Din aceste considerente vreau să le mulțumesc cosilierilor pentru munca constructivă în cadrul ședințelor.

Consiliul Raional Leova, ca autoritate publică de nivelul II, la momentul actual are în structura sa 5 direcții, o secție și aparatul președintelui raionului:

Aparatul președintelui raionului
Direcția Finanțe
Direcția Învățământ
Direcția Agricultură, Alimentatie, Relații Funciare și Cadastru
Direcția Economie, Dezvoltarea Teritoriului și Atragerea Investițiilor
Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei
Secția Cultură, Turism, Tineret și Sport

8 IMSP,(Spitalul Raional Leova, Centrul de sănătate Leova, Iargara, Sărăteni, Filipeni, Borogani, Sărata Nouă , ÎM "Centrul Stomatologic Leova" și IP "Incubatorul de Afaceri", care implementează politicile de dezvoltare social - economice ale raionului.

Pe parcursul anului 2018 Consiliul raional și subdiviziunile sale au avut o colaborare putem spune eficientă cu serviciile desconcentrate din raion privind soluționarea diverselor probleme.

Deasemenea se atestă o conlucrare bună și cu APL de nivelul I. Se organizează seminare de lucru cu primarii, secretarii și funcționarii din primării, a fost acordat ajutor metodic în soluționarea diferitor probleme ale comunităților, ajutor pentru o mai bună desfășurare a activităților și acordare a serviciilor de calitate cetățenilor din teritoriile administrate. În acest scop în cadrul Consiliului Raional este constituit prin decizia Consiliului **BCIS**, care conform unui grafic stabilit se deplasează în toate primăriile raionului pentru a facilita și acorda servicii populației. Din componența BCIS fac parte mai multe servicii desconcentrate și descentralizate din raion. Pe parcursul anului 2018 echipa mobilă a Biroului Comun de Informații și Servicii constituită din 15 specialiști din diferite domenii s-a deplasat în 29 localități, au primit informații și servicii 120 beneficiari. Chestiunile abordate în cadrul întrunirilor au făcut parte din domeniile: administrativ, economic, atragerea investițiilor, agrar, social, cultural, tineret ș.a.

Corespondența: În adresa CR și președintelui raionului

Pe parcursul anului s-au înregistrat 572 solicitări din partea organelor centrale și 676 demersuri din partea autorităților din raionul Leova, care au fost examinate în conformitate cu legislația în vigoare. Răspunsurile au fost expediate în termen și complet conform prevederilor Instrucțiunii cu privire la lucrările de secretariat.

Întru asigurarea respectării Legii „Cu privire la petiționare”, pe parcursul anului 2018 de către conducerea raionului Leova, a fost asigurat dreptul cetățenilor la audiență și examinate petiții, parvenite de la APC și cetățeni. Președintele și vicepreședinții raionului au acordat audiență pentru 154 cetățeni. În funcție de problema abordată și gravitatea acesteia, cetățenii au primit explicații și recomandări pentru soluționarea problemei. În adresa Consiliului raional Leova au parvenit 53 petiții. Din cele 53 petiții parvenite, 21 au fost adresate nemijlocit președintelui de la cetățenii din localitățile raionului, 2 din afara hotarelor Republicii Moldova și 30 petiții au fost remise spre examinare în teritoriu prin intermediul organelor centrale. Majoritatea petițiilor parvenite au fost examinate cu deplasarea specialiștilor APL de nivelul II și I în teritoriu, în prezența petiționarilor.

Conform Deciziei Consiliului Raional Leova nr.4.5 din 28.09.2017 sunt aprobate și avizare de Cancelaria de Stat a Republicii Moldova - 7 state de personal cu 82 unități.

Pe parcursul anului 2018 au fost angajate – 6 persoane, eliberate – 8 persoane
Funcții vacante la 01.01.2019 – 11 funcții publice.

Pe parcursul anului au fost inițiate concursuri la 6 funcțiile publice.

Funcțiile vacante sunt:

Aparatul președintelui raionului – 3;

Direcția Finanțe – 3 ;

Direcția Economie Dezvoltarea Teritoriului și Atragerea Investițiilor – 2;

DAS PF – 1 .

Conform dispoziției Președintelui raionului nr.266 din 15.12.2018 „Cu privire la desfășurarea procedurii de evaluare a performanțelor profesionale ale funcționarilor publici” evaluați au fost – 43 funcționari publici dintre care cu calificativele: foarte bine - 30 și bine - 13 funcționari publici. Nu au fost evaluați – 2 funcționari publici debutanți.

Arhiva raionului constituie 34136 dosare incluse în 124 fonduri, au fost preluate 652 dosare din 21 instituții. Pe parcursul anului au fost precăutate și rezolvate 312 de solicitări cu caracter social-juridic, dintre care 294 cu răspuns pozitiv.

Cu referință la executarea bugetului raionului pe anul 2018 vă informez, că partea de **venit** a bugetului raional pe anul 2018 **s-a executat în volum de 204505,5 mln lei, planul fiind de 224630,3** mln lei sau cu 91.0 la sută față de cele preconizate.

Partea de **cheltuieli** a bugetului raional **s-a executat în volum de 203397,4 mln lei, planul fiind de 236500,8** mln lei sau cu 86.0 la sută.

Inițial voi prezenta indicii ce caracterizează **dezvoltarea economiei din raion**, precum și eforturile autorităților APL de ambele niveluri în vederea soluționării problemelor locuitorilor raionului. Măsurile și acțiunile întreprinse pe parcursul anului 2018 au fost orientate spre îmbunătățirea situației social-economice a raionului Leova.

➤ **Direcția Economie, Dezvoltarea Teritoriului și Atragerea Investițiilor:**

Strategia de Dezvoltare Integrată a raionului Leova pentru anii 2015-2020.

Consiliul raional Leova a elaborat Strategia de Dezvoltare Integrată a raionului Leova pentru anii 2015-2020.

În anul 2018 s-a desfășurat ședința Comitetului raional privind monitorizarea realizării strategiei. Astfel persoanele responsabile de implementarea anumitor capitole au prezentat informații cu privire la situația implementării Strategiei de Dezvoltare Integrată a raionului Leova. Cele mai mari probleme sunt lipsa proiectelor tehnice, surse financiare planificate, lipsa specialiștilor calificați ș. a.

Pe parcursul anului 2018 în domeniul ”Reparația și întreținerea drumurilor locale” s-au realizat următoarele:

Conform Hotărârii Guvernului nr. 1468 din 30.12.2016 „cu privire la aprobarea listelor drumurilor publice locale din Republica Moldova Consiliul raional Leova gestionează 73,77 km de drumuri locale.

Pentru reparația, întreținerea și elaborarea documentației de proiect pentru reabilitarea drumurilor publice locale a raionului Leova din fondul rutier în anul 2018 au fost alocate și valorificate 5987,9 mii lei, dintre care:

1. Pentru lucrări de proiectare a fost valorificată suma de 212,09 mii lei, pentru proiectele de execuție:
 - a) „**Construcția în asfalt a drumului local L548 întrarea în s. Hănăsenii Noi**”- 98,6 mii lei;
 - b) „**Construcția în asfalt a drumului local L 540 întrarea în s. Cupcui**” – 113,49 mii lei.
2. Pentru executarea lucrărilor de construcție la obiectul „**Construcția în asfalt a drumului local L541 întrarea în s. Tomai**” – 3977,9 mii lei;
3. Pentru reparația și întreținerea a 73,77 km de drumuri locale s-au valorificat- 1797,91 mii lei.

Alimentarea cu Apă și Canalizare:

Unul din principalele obiective a Strategiei de Dezvoltare Integrată a raionului Leova este alimentarea cu apă potabilă și canalizare a localităților raionului.

Investiția “Construcția apeductului magistral Leova – Iargara” face parte din programul de modernizarea serviciilor de aprovizionare cu apă potabilă a localităților din raionul Leova, care are ca scop îmbunătățirea condițiilor de viață, reducerea riscurilor pentru sănătatea populației și prevenirea exploatării excesive a resurselor naturale și a poluării mediului.

În cadrul proiectului au fost construite următoarele obiective:

- **Construcția apeductului magistral Leova – Iargara**, cu o lungime 22,9 km.
- **Alimentarea cu apă a sectorului Rosa Moldovei din or. Leova** prin două aducțiuni din țevi PEHD cu lungimea 1,8 km.
- **Construcția Stației de Pompă pentru pomparea apei brute** cu montarea a două pompe lucrătoare și două de rezervă cu convertizor.
- **Construcția pe teritoriul stației de tratare a apei existente a stației de repompă a apei SPR-1** prefabricate, în care vor fi montate două grupuri de pompare.
- **Construcția stației de repompă a apei SPR-2 prefabricate**, prin intermediul căreia apa potabilă va fi pompată în două rezervoare subterane existente din or. Iargara, cu volumul $V=700 \text{ m}^3$ fiecare, în perspectivă din aceste 2 rezervoare vor fi alimentate încă 6 localități din clusterul B.
- **Modernizarea Stației de Tratare a Apei.**
- **Construcția a două rezervoare supraterane din panouri metalice termoizolate cu membrana din EPDM, proiectate cu volumul $V=800 \text{ m}^3$ fiecare** (cota 178.500) pentru alimentarea cu apă a localităților din raionul Leova.
- **Reabilitarea rezervoarelor subterane din beton armat existente din or. Iargara, cu volumul $V=700 \text{ m}^3$ fiecare**, din care ulterior se vor alimenta cu apă localitățile Iargara, Bulgarica, Tigheci, Băiuș, Cociulia-Noua, Borogani, Meseni și Cuporani.

Costul total al lucrărilor acestui proiect este de 63 924 018,59 mln. lei din care suma de 2.5 mln. euro a fost finanțată de Guvernul Germaniei restul sumei fiind finanțată de Fondul Național de Dezvoltare Regională. În prezent obiectul este recepționat la terminarea lucrărilor.

În majoritatea localităților se construiesc rețele de apeduct cu finanțare din Fondul Ecologic Național și cofinanțare locală.

Astfel în prezent se execută lucrări de construcție a rețelilor de apeduct interioare în următoarele localități:

- Sărata Răzeși, Troian, Troița, Vozneseni, Borogani, Ceadâr și Tigheci.

În anul 2018 a fost finalizată construcția rețelilor de apeduct din interiorul localităților Hănăsenii Noi cu costul total al lucrărilor de 4500 mii lei și com. Cneazevca cu costul total al lucrărilor de 6936 mii lei, care au fost finanțate din Fondul Ecologic Național.

Construcția și punerea în funcțiune a sistemelor de alimentare cu apă potabilă și canalizare din localitățile raionului și conectarea lor la apeductul magistral Leova-Iargara va îmbunătăți calitatea servirii populației a acest capitol.

Construcția locuințelor pentru păturile social/economic vulnerabile:

În anul 2018 s-a finalizat implementarea cu succes a Proiectului de construcție a locuințelor pentru păturile social/economic vulnerabile, și a fost dat în exploatare un complex locativ din 4 blocuri cu 92 apartamente pe str. Varlaam nr.1/1, or. Leova.

Costul lucrărilor de construcție constituie 44, 717 mln lei.

Contribuția Consiliului Raional în acest proiect este de 24, 539 mii lei.

Creditul Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei pentru realizarea proiectului este de 2 201 655 euro.

De către potențialii beneficiari au fost depuse 130 de cereri, dintre ele fiind soluționate 90, au fost retrase 10 cereri, s-au refuzat 8 persoane din motiv că nu sunt eligibili solicitanții, în lista de așteptare sunt 22 de solicitanți. Astfel 98% din locuințe au fost repartizate.

Pregătirea economiei și sferei sociale a raionului către lucrul în perioada rece a anului:

Pe parcursul anului s-a monitorizat situația privind funcționarea economiei raionului și sferei sociale în perioada rece a anului. S-au acumulat informații de la primării, agenți economici, instituții și direcții despre acțiunile întreprinse pentru pregătirea:

- sistemelor termice ale instituțiilor bugetare, fondului locativ și asigurarea cu combustibilul necesar;
- sistemelor de aprovizionare cu apă, canalizare, energie electrică și energie termică,
- drumurilor publice locale și transportul de pasageri.

Au fost acumulate informații de la instituțiile publice despre consumul de combustibil a surselor de energie pentru încălzirea instituțiilor pentru perioada rece a anilor 2017-2018 și pregătită Nota informativă pentru Ministerul Economiei și Agenția pentru Eficiență Energetică.

A fost organizată instruirea și atestarea persoanelor responsabile de exploatarea inofensivă a Centralelor Termice alimentate la gaz și a operatorilor din sala de cazane.

Monitorizarea implementării proiectului de Parteneriat public-privat (PPP) „Dezvoltarea infrastructurii termoeenergetice din biomasă în r.Leova”:

Pe parcursul anului 2018 au fost organizate și desfășurate 6 ședințe ale comisiei de monitorizare a implementării PPP.

A fost pregătit un raport privind rezultatele derulării contractului de Parteneriat public-privat către Agenția Proprietății Publice. De menționat că pe parcursul a 2018 s-a îmbunătățit calitatea asigurării cu agent termic a instituțiilor beneficiare, cât și relațiile dintre părți.

Monitorizarea și îndeplinirea programului de transport auto de călători și bagaje:

Pe parcursul anului 2018 au fost organizate și desfășurate 4 ședințe a comisiei pentru transport auto de pasageri și bagaje în cadrul cărora s-au examinat petițiile parvenite. În cadrul comisiei s-a discutat despre nerespectarea programului rutier de către agentul economic prestator de servicii de transport pasageri și bagaje. Ca rezultat a fost aprobată Decizia cu privire la retragerea dreptului de deservire a rutelor auto de pasageri și bagaje. La moment încă nu a fost selectat antreprenorul, care va presta aceste servicii.

Activități privind promovarea și susținerea Îndreptinderilor Mici și Mijlocii:

Sectorul IMM, supranumit și „coloană vertebrală a economiei”, deține un rol important în dezvoltarea economiei naționale, contribuind nemijlocit la formarea Produsului Intern Brut și crearea noilor locuri de muncă, stimularea concurenței, creșterea exporturilor, favorizarea inovațiilor și tehnologiilor.

Consiliul raional acordă o anumită atenție susținerii micului business. Astfel pe parcursul anului 2018 cu susținerea financiară din Fondul de susținere a micului business au fost organizate următoarele acțiuni și activități:

1. A fost organizată participarea Agenților Economici din raion, cu un stand comun al raionului, la Expoziția Națională „Fabricat în Moldova”. La expoziție au participat 8 agenți economici și un meșter popular. Pentru participarea la expoziție Consiliul raional Leova a achitat costurile de transport a exponatelor și costul închirierii spațiului expozițional, astfel *au fost achitați 12666,36 lei*.

2. Consiliul raional Leova a fost co-organizator a Forumului Internațional de Afaceri din or.Cahul, în parteneriat cu Camera de Comerț și Industrie a RM. Pentru organizarea Forumului Consiliul raional *a alocat 15000,00 lei*. La forum raionul Leova a participat cu o delegație de 11 agenți economici și 2 primari. Pentru acestea au fost prăgătite și distribuite cataloage cu profiluri investiționale a raioanelor din sudul țării. În acest catalog regăsindu-se 28 profiluri economice investiționale ale raionului Leova. În anul 2018 fost organizat concursul „Cel mai bun antreprenor din sectorul Întreprinderilor Mici și Mijlocii a anului 2017”. La concurs au participat 16 agenți economici. Pentru petrecerea concursului *au fost anunțate 10 nominații*. Din cele 10 nominații anunțate pentru concurs, agenții economici au participat doar la 7 nominații. Pentru organizarea și petrecerea concursului s-au valorificat 17500,0 lei.

Învingătorii Concursului raional „Cel mai bun antreprenor din sectorul Întreprinderilor Mici și Mijlocii a anului 2017” au fost înaintați pentru participare la Concursul republican „Cel mai bun antreprenor din sectorul IMM-urilor”.

La acest concurs, *agentul economic SRL „Fruct-Agroprut” a fost premiat cu diplomă de gradul I și premiu bănesc*. Totalurile concursului republican au fost făcute în cadrul celei de a XI- a ediții a Conferinței Internaționale a Întreprinderilor Mici și Mijlocii.

Agenții economici din raion au fost invitați să participe la Forumurile și Expozițiile economice internaționale. Condițiile de participare la acestea, fiind expediate în adresa lor prin scrisorile informative respective. În acest sens acestora li s-a adus la cunoștință despre:

- ✓ Programul internațional „Misiunea Cumpărătorului
- ✓ Programele de suport în afaceri implementate de ODIMM:
 - Programul de Atragere a Remitențelor în Economie (PARE 1+1)
 - Programul de instruire continuă „Gestiunea Eficientă a Afacerii” (GEA)
 - Fondul de Garantare a Creditelor (FGC)
 - Programul –pilot „Femei în afaceri”
 - Programul de subvenționare a participării agenților economici la târguri și expoziții
- ✓ Forumul economic pentru Cooperare Interregională Moldova – Belarus
- ✓ Expoziția „Republica Moldova Prezintă” în România
- ✓ Expozițiile internaționale specializate de produse alimentare și materii prime pentru producerea acestora: „Food & Drinks”; „Food Tehnology”; „Packaging Depot”

Atragerea Investițiilor:

Direcția Economie, Dezvoltarea Teritoriului și Atragerea Investițiilor a acordat consultații și suport informațional și metodologic primăriilor și instituțiilor subordonate consiliului raional privind cerințele elaborării și prezentării solicitărilor de finanțare nerambursabilă de la donatorii străini:

- ✓ a fost organizată participarea reprezentanților raionului Leova la sesiunea de informare și instruire în cadrul Programului Operațional Comun RO- RM 2014-2020.

a) a fost acordat suport informațional (prin poștă și/sau e-mail) primăriilor și instituțiilor subordonate Consiliului raional despre lansările de proiecte, prin întocmirea și expedierea a 17 de informații pentru 311 beneficiari.

Astfel în raionul Leova în 2018 au fost valorificate cca 89 071,58 mii lei dintre care:

- ✓ din bugetul APL I: 12 565,47 mii lei
- ✓ din bugetul APL II: 2 506,46 mii lei
- ✓ din bugetul de Stat: 27 796,0 mii lei
- ✓ din Fondul Ecologic Național: 634,66 mii lei
- ✓ din Fondul Rutier: 693,656 mii lei
- ✓ din FEE: 676,14 mii lei
- ✓ din alte surse/granturi: 33 959,95 mii lei

În cadrul Programului Operațional Comun RO-RM 2014-2020, Consiliul raional Leova în calitate de aplicant și Consiliul județean Iași în calitate de partener, a înaintat propunerea de proiect „Reabilitarea infrastructurii rutiere transfrontaliere din județul Iași și raionul Leova” în cadrul proiectului care se preconizează construcția în asfalt a drumului local L548- R34 drum de acces spre s.Hănăsenii Noi, cu o lungime de 1,2 km și un cost de deviz conform proiectului de execuție de cca 78 mln lei.

Recent pentru acest proiect la solicitarea BRCT Iași au fost prezentate materiale suplimentare, ceea ce înseamnă că am trecut în etapa II. Să sperăm că proiectul va fi acceptat pentru finanțare.

Sectorul de Eficiență Energetică:

A fost elaborat proiectul Planului raional pentru eficiența energetică 2019-2021 și a fost transmis spre aprobare către Agenția pentru Eficiență Energetică.

Specialiștii direcției au participat la 4 ședințe ale Comitetului Director Local al proiectului „Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Constantin Spătaru” din or.Leova. Implementarea acestui proiect este asigurată de ADR Sud iar finanțarea de către GIZ, bugetul proiectului fiind de 2,5 mln Euro.

Lucrările de proiectare la acest obiect, se află la etapa finală. Anul curent urmează să fie selectat antreprenorul și să demareze lucrările de construcție.

La **Centrul de Sănătate din s.Tomai** din surse financiare ale primăriei s.Tomai și ale Consiliului Raional s-au executat lucrări de eficiență energetică, schimbarea ușilor exterioare, ferestrelor și acoperișului.

La **Centrul de Sănătate din s. Filipeni** au fost executate lucrări de schimbare a acoperișului, cu costul total a lucrărilor de 545 mii lei. finanțați de Compania de Asigurări Medicale din Republica Moldova și Consiliul Raional Leova.

➤ Activitatea Incubatorului de Afaceri Leova

Activitatea Instituției pe perioada anului 2018 a fost desfășurată în conformitate cu Programul de Dezvoltare Strategică 2015-2020 și Planul de activitate 2018 aprobat prin Decizia Consiliul de Administrare.

Crearea și îmbunătățirea mediului de afaceri favorabil lansării și dezvoltării IMM-urilor din cadrul IA Leova

- Instituția a găzduit și a organizat multiple evenimente, cursuri de instruire, seminare, ateliere de lucru - menite să contribuie la dezvoltarea abilităților antreprenoriale ale managerilor companiilor incubate, dar și a agenților economici din raion. În parteneriat cu diverse organizații au fost organizate 11 seminare :
- 4 sesiuni de informare cu tinerii din regiune
- 2 mese rotunde cu partenerii de la Serviciul Management al Resurselor Umane, Direcția Raională Agricultură, Direcția Raională Economie și membrii diasporei, cetățeni ai raionului Leova reveniți la baștină.
- o vizită de studiu la Iași , Republica România
- 2 expoziții de promovare a IA Leova, la Hramul orașului Leova și la Zilele Diasporei.
- au fost oferite consultații de specialitate la 62 persoane.
- au fost organizate în colaborare cu Centrul de Consultanță MACIP ASEM cursuri de „Contabilitate generală și 1C”, pentru antreprenorii din regiune, unde au participat 17 persoane.
- a fost accesat în colaborare cu Asociația Obștească a Băștinașilor din Leova proiectul „De la cunoștințe la afaceri de succes”, ce prevede crearea modelelor de antreprenariat social, care va derula pe parcursul anului 2019, susținut financiar de Fundația Est Europeană.

Indicatorii IAL 2018

Cifra de Afaceri Achitări BPN	4242,0 mii lei – Cifra de Afaceri; 1422,0 mii lei – Fond de Salarizare; 597,0 mii lei – Achitări la BPN.
----------------------------------	--

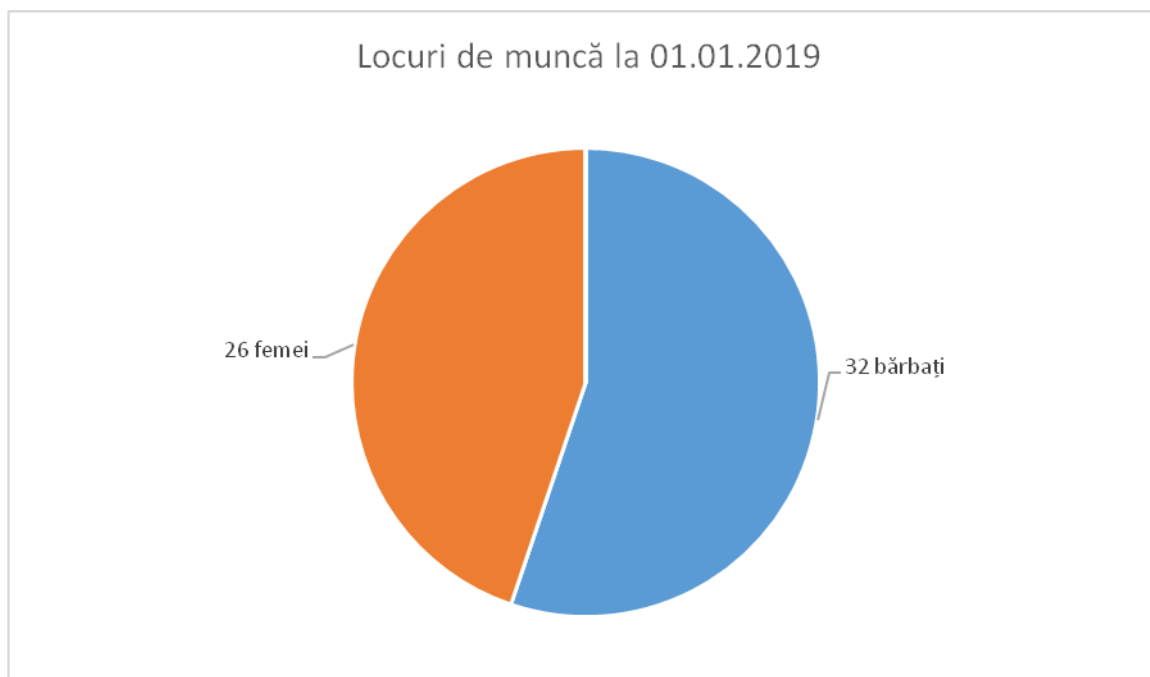
Pe parcursul anului 2018 în cadrul IP „Incubatorul de Afaceri din Leova” au activat 19 agenți economici:

Au fost reziliate contractele de locațiune la cererea antreprenorilor, cu: SRL“OBD GROUP; SRL MALVIAGRUP”; SRL” Malanciuc Agrogrup” ; DP „Foșnea Zinaida ; SRL„ADRIACOM” .

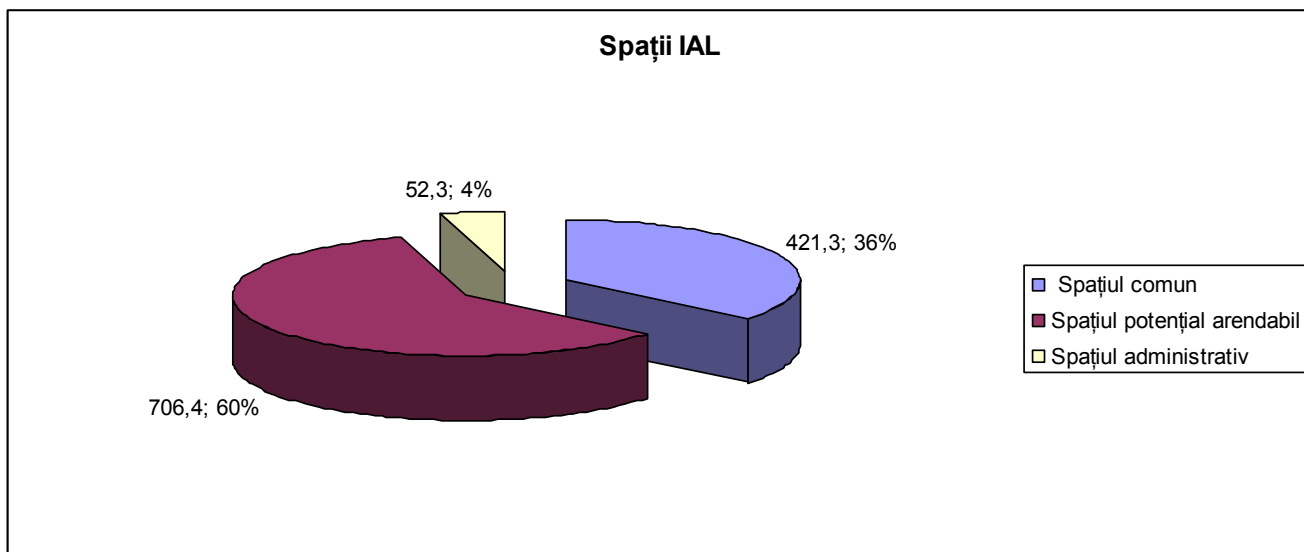
La 01.01.2019 în cadrul I.A.L. activează 13 companii :

LOCURI DE MUNCĂ

Conform datelor statistice din 19 întreprinderi care au activat în 2018, 5 au fost fondate sau administrate de femei, create 23 locuri de muncă, dintre care 17 bărbați și 6 femei inclusiv 14 tineri pînă la 30 ani.

Suprafața interioară totală a sediului IP „IAR”, este de 1180,0 m², dintre care, suprafața încăperilor utile care este oferită rezidenților incubatorului pentru închiriere este de 706,4 m² pentru realizarea activităților de prestare a serviciilor și de producere, totodată, 421,3 sunt spații comune și 52,3 – spații administrative IP „IAL”.

La 31.12.2018 spațiul arendabil se utilizează în mărime de 55% sau 384.1 m2.

➤ Domeniul agricol.

Fondul funciar al raionului

Una din cele mai mari bogății ale raionului este fondul funciar care la 01.01.2019 constituie **76460,40 ha**. Din acesta, categoria cu destinație agricolă ocupă **57346 ha**, în creștere cu **357,99 ha** din contul terenurilor cu destinație neagricolă.

Odată cu consolidarea terenurilor parcelate prin intermediul a așa producători agricoli ca: SRL „Pro AREA”, SRL „VigFilVas”, CAP „Lorex-Agro”, CAP „Manubeevca” și CAP „Glia”, ș.a. suprafața totală a acestora s-a majorat cu aproximativ **3300 ha**.

S-a redus numărul persoanelor fizice care prelucrează individual terenul, de la **20297** terenuri cu suprafața totală de **11483,82 ha** pe an, la **10528** terenuri cu suprafața de **7648,79 ha**.

Domeniul agricol

La 01.01.2019 suprafața terenurilor agricole constituiau **57346 ha**, inclusiv teren arabil **39048 ha**.

Plantații multianuale **5598 ha**, dintre care:

- livezi **845 ha**;
- viță de vie **3538 ha**;
- nuc **463 ha**;
- arbuști fructiferi **35 ha**.
- Paulonia-75 ha

Pentru roada anului 2019 au fost însămânțate în total **34277 ha**, inclusiv:

- grâu de toamnă - **8210 ha**;
- orz - **921 ha**;
- porumb pentru boabe - **11236 ha**;
- floarea soarelui - **9967 ha** ;
- mazăre pentru boabe - **1861 ha**
- altele culturi cerealiere - **1816 ha**.

S-au mai cultivat legume, cartofi și bostănoase pe o suprafață de **267 ha**.

2139 ha terenuri au rămas neprelucrate și neînsămânțate.

Pe raion în anul 2018 s-au produs :

Grâu de toamnă 23 604 tone;

Orz de toamnă 2 954 tone;

Mazăre -2 157 tone;

Rapiță -3 608 tone;

Porumb – 52 344 tone;

Floarea soarelui – 24 407 tone;

Tutun – 88 tone;

Volumul total al producției de câmp produse la prețurile de piață se estimează la **suma de 381 miln.lei**

În anul 2018 s-au recoltat **15 015 tone struguri**, fructe - **946 tone**

S-a produs **1670 tone** carne, lapte **7855 tone**.

Volumul total al producției realizate:

În anul 2018 s-au recoltat **16 mii tone struguri**, fructe - **1,7 mii tone**

S-a produs **2,6 mii tone** carne, lapte **8,9 mii kilolitri**.

Volumul total al producției realizate în raion la prețurile de astăzi,

constituie **700 mil. lei.**

De pe fiecare hectar s-au recoltat:

- grâu **28,7 q/ha;**
- orz în mediu **24 q/ha;**
- mazăre pentru boabe **12 q/ha;**
- porumb a câte **60 q/ha;**
- floarea soarelui **23,5 q/ha;**
- fructe **5,2 q/ha;**
- struguri **12,3 q/ha.**
- Mazăre de toamnă **465 ha**

La capitolul culturilor de câmp menționăm, că din toamna anului 2018 au fost însămânțate cu: - grâu **7665 ha;**

- orz **1599 ha;**
- rapiță **1823 ha.**
- mazăre **465 ha**

Din cele **24 840 ha** preconizate pentru arătura de toamnă, sunt arate **19144 ha**, ori **82** la sută din suprafață.

Pentru roada anului 2019 este preconizată însămânțarea culturilor de primăvară:

- orz – **800 ha;**
- porumb pentru boabe – **10800 ha;**
- mazăre - **941 ha;**
- floarea soarelui **10040 ha;**
- bostănoase **350 ha;**
- ierburi perene **120 ha;**
- legume **60 ha.**

Sectorul pomi-viticol și legumicol

Pe perioada anilor 2017-2018 suprafețele de terenuri plantate cu viță-de-vie nu s-au mărit aproape deloc, doar cu 45 hectare, au fost plantate cu culturi nucifere (nuci și aluni) peste **25 ha** de terenuri, prun 7 ha și cireș 21 ha.

Să sperăm că producătorii satului Filipeni vor valorifica la maximum investiția de peste **150 mil. lei** făcută de poporul american prin intermediul proiectului „Provocările mileniului”, și vor face ca raionul să fie asigurat cu legume autohtone.

Se preconizează ca în anul 2018 – 2019 suprafața serelor și solariilor din raion să se majoreze cu aproximativ 2,0 hectare

La fel menționăm că agenții economici locali ar putea începe dezvoltarea structurilor de post recoltare - prelucrare (păstrare, conservare, uscare, congelare etc.) a legumelor, deoarece atât sistemul de subvenționare cât și proiectele „Livada Moldovei”, MAC-P, IFAD- VII le oferă oportunități în această direcție.

O sursă de venit pentru fermierii din raion ar fi revenirea la tradiția de cultivare a culturilor eterice și medicinale, care sunt buni premergători pentru alte culturi, sunt și foarte profitabile.

Sectorul zootehnic

La 01.11.2018 în gospodăriile țărănești și de fermieri se întrețin 2671 bovine, inclusiv 1854 vaci, peste 25 mii capete de ovine și caprine, 9600 porcine și peste 230 mii păsări. 81 la sută din efectivul de animale este concentrat în sectorul individual.

În raion activează 4 minifirme de bovine, 2 mini-ferme de porcine și 7 de ovine și caprine.

În ramura apiculturii sunt încadrați 124 de apicultori, care întrețin peste 3900 familii de albine, care produc peste 97,5 tone de miere –marfă, ori câte 25,0 kg/ familie.

Mecanizarea agriculturii

La situația din 01.01.2018 parcul de tractoare din sectorul agroindustrial al raionului este format din:

- 832 tractoare;
- 65 combine;
- 349 remorci
- 357 pluguri;
- 303 semănători;
- 85 stropitori ș.a.

Datorită dotării cu utilaj și tehnică performantă c-ca 27% din terenurile agricole sunt prelucrate prin metoda NO - TILL, Mini-Till și Stri- Till, pioneratul îl dețin așa gospodării ca SRL „PRO-AREA”, SRL „Fruct-Agroprut”, CAP „Cazangenii”, CAP „Manubeevca”, CAP „Lorex Agro”, SRL „Valea Plopilor”, GȚ, „Moroz Alla” ș.a.

O sarcină a agenților economici și persoanelor fizice este de a face investiții în tehnica agricolă performantă, care cu siguranță va contribui la îmbunătățirea calității și sporirea cantității producției agricole, va reduce considerabil cheltuielile per unitate de producție.

Pentru subvenționarea în anul 2018 de către Direcția agricolă au fost perfectate 52 dosare pentru accesarea subvențiilor de Stat pentru 10 măsuri de subvenționare inclusiv:

- Măsura 1.3. - 2,6 mln. lei,
- Măsura 1.1. – 0,9 mln. lei,
- Măsura 1.2(defrișare) - 0,73 mln. lei,
- Măsura 1.2.(plantare vii și livezi)– 1,79 mln. lei,
- Măsura 2.4. - 1,4 mln. lei, ș.a.

În raion în anul 2018 au fost atrase surse ale fondului de Subvenționare în mărime de peste 7 386 390 lei cu aproximativ 2 mln lei mai mult ca în anul 2017.

Nu s-a investit în anul 2018 în raionul Leova în așa sectoare ca sectorul zootehnic, turismul rural, irigare și utilaj de irigare, depozite pentru cereale și depozite frigorifice, industria de prelucrare, surse energetice de alternativă.

Obiectivele preconizate pentru anul 2019

1. Acordarea suportului la accesarea subvențiilor de Stat la toți producătorii agricoli din raion și la crearea grupurilor de producători agricoli referitor la producerea legumelor pe teren protejat și deschis, cultivarea arbuștilor fructiferi, strugurilor de masă;

2. Crearea loturilor de instruire a producătorilor din raion cu aplicarea tehnologiilor No-Till și mini-Till;
 3. Organizarea a 4 seminare pentru instruirea fermierilor și producătorilor agricoli din raion (pomicultura, viticultura, legumicultura, creșterea răsadelor);
 4. Crearea de 2 afaceri Start-tap cu implicarea tinerilor fermieri cu atragerea investițiilor de la donatori și creditelor performante și subvențiilor în avans;
 5. Crearea a 4 loturi ramurale de demonstrare (viticultură, pomicultură, legumicultură, sere) pentru instruirea fermierilor privind tehnologiile performante de cultivare, creștere și întreținere a acestora și pentru organizarea Zilei câmpului;
 6. Promovarea tehnologiilor de cultivare a produselor ecologice;
 7. Promovarea producătorilor și produselor autohtone prin participare la târguri cu vânzare, expoziții naționale și internaționale;
- Organizarea „Zilei vinului, Zilei ultimului snop”, „Zilei Agricultorului” cu implicarea producătorilor agricoli și a fermierilor.

➤ **Activitatea Direcției Învățământ.**

1.1. Total instituții de învățământ– 61, cu un număr de 7073 copii.

Inclusiv:

- preșcolar 35
- școli primare - grădiniță – 1
- școli primare – 2
- gimnazii-grădinițe -0
- gimnazii – 18
- licee – 5
- școli complementare –4
- instituții de învățământ special (școli auxiliare, instituții speciale) – 0
- alte tipuri de instituții (conform Codului educației) - 0

a) Învățământul preșcolar (scurtă descriere)

Numărul total de copii de vârstă preșcolară 2-7 ani, constituie 2621 copii per raion, din ei instituționalizați 2001 copii în 85 de grupe.

Rata instituționalizării copiilor pe vârstă școlară 5-7 ani, constituie 91% .

În unele localități nu există grădinițe și copiii sunt transportați în grădinițele din vecinătate:

- Satul Cociulia-Nouă, total copii 13. Transportați la grădinița Baiuș-10 copii, cu vârsta 3-7 ani.
- Satul Hârtop-3 copii cu vârsta 3-7 ani, transportați la grădinița Baiuș.
- Bulgărica- 3 copii cu vârsta 3-7 ani, transportați la grădinița Sărata-Nouă.
- Satul Cuporani- 15 copii cu vârsta 0-7 ani, transportați 8 copii cu vârsta 3-7 ani, transportați la grădinița Tigheci nr.2.
- Satul Cîzlar- 13 copii cu vârsta 3-7 ani, transportați la grădinița Cneazevca.
- Satul Nicolaevca- 5 copii, 3-7 ani, transportați la grădinița Hănăsenii-Noi.

b) Învățământul primar

Total elevi – 1946, cuprinși în 109 clase.

c) Învățământul gimnazial

Total elevi – 2252, 122 clase, rata promovabilității, sesiunea 2018, constituie **97,28%**

d) Învățământul liceal

Total elevi – 254, (14 clase), din 108 candidați sesiunea 2018, 84 au fost promovați, constituind 77,7%, majoritatea candidaților respinși sunt restanțieri din anii precedenți.

e) Învățământul extrașcolar

În raionul Leova activează 4 instituții extrașcolare :

Numărul total de elevi care sunt înscriși în instituții și frecventează cele 64 de cercuri și secții este de 1050 elevi, după cum urmează :

1. Centrul de Creație al Copiilor -12 cercuri , 184 elevi
2. Centrul tinerilor naturaliști - 10 cercuri , 240 elevi
3. Școala sportivă , orașul Leova -18 grupe , 242 elevi
4. Școala sportivă raională -24 secții , 384 elevi

Dacă în ultimii ani contingentul de elevi descreștea anual cu aproximativ 100 copii. În anul de studii 2018-2019 se atestă o decreștere a contingentului de copii școlarizați (**cu 154 elevi**)

1.2. Instituțiile cu număr de elevi ponderați mai mic, anul de studii 2018-2019

(a) 91 elevi:

Nr/o	Denumirea instituției	Numărul de elevi	Numărul de elevi ponderați
1.	Gimn. Beștemac	55	51
2.	Gimn. Cneazevca	65	60
3.	Gimn. Colibabovca	62	57
4.	Gimn. Orac	80	71
5.	Gimn. Vozneseni	47	43

b) 41 elevi

Nr/o	Denumirea instituției	Numărul de elevi	Numărul de elevi ponderați
1.	ȘP Baiuș	36	27
2.	ȘP Sărata-Răzeși	27	20
3.	Șc. primară-grăd. Romanovca	8	6

Din cauza scăderii considerabile a numărului de copii în aceste instituții, o parte din ele, prin decizia Consiliului Raional în acord cu primăriile au devenit filiale ale instituțiilor de circumscripție, astfel încercând să păstrăm instituțiile cu un număr mic de elevi în localități.

III Cadre didactice

a) Învățământ preșcolar, **total: 147 c/didactice, din ei 35 manageri**, cu vârstă peste pensionare 33 persoane.

b) Învățământul primar, gimnazial și liceal, total 406 c/didactice, pensionari-114.

IV. Organizarea alimentației în instituții pe parcursul anului de studii 2017-2018

În anul de studii 2017-2018 a fost organizată alimentația gratuită pentru 1975 copii din clasele primare, ceea ce constituie 100% și 321 copii din clasele gimnaziale(13,83%). Alimentația copiilor din familii socialment- vulnerabile a fost asigurată pentru 273 copii (100%) , treapta primară și 76 copii(29%), treapta gimnazială. În toate instituțiile de învățământ general se respectă norma financiară de alimentație 8,80 lei per elev pe zi.

Prin decizia Consiliului Raional a fost organizată alimentația copiilor din școlile arondate. În anul curent s-au alimentat 318 copii transportați de la treapta gimnazială, ceea ce constituie 100% din 12 instituții: Copii cu CES de la treapta primară, în număr de 80, se alimentează 100% și din 130 copii cu CES de la treapta gimnazială se alimentează 85 copii, ceea ce constituie 65,38%.

În anul de studii curent au fost alimentați din sursele extrabugetare 248 copii din clasele gimnaziale și 32 din clasele liceale.

V. Abandonul școlar la finele anului de studii 2017-2018

La finele anului de studii 2017-2018 în listele școlare se înregistrează 4293 elevi de vârstă 7-16 ani, comparativ cu situația la începutul anului de studii 2017-2018 de 4340 elevi. Din ei 16 copii sunt de etnie romă. Cauzele diminuării numărului de elevi este plecarea copiilor împreună cu părinții peste hotarele țării. O problemă a școlarizării este implicarea redusă a părinților în educație, refuzul părinților și a copiilor, în special ce provin din familii socialmente vulnerabile, dezinteresul față de studii, vagabondajul, etc. La finele anului de studii 2017-2018 în raion sunt înregistrate 5 cazuri de abandon școlar.

VI. Odihna de vară a copiilor a copiilor

Pentru sezonul estival s-au planificat surse financiare în sumă de 1472100,00 lei pentru organizarea odihnei a 900 de copii în 6 ture, câte 150 de copii în schimb la tabăra de odihnă din Sărata-Nouă. Beneficiază de odihnă în tabără și 30 copii din județul Prahova, 10 copii din județul Vaslui, 10 copii din Belorusia. Primăria or. Leova organizează odihna a 200 de copii (4 ture), clasele primare în tabăra cu sejur de zi în or. Leova, alocând în acest scop 103900 lei.

VII. Optimizarea instituțiilor de învățământ

a) În anul de studii 2017-2018 au fost:

- Reorganizate 1 instituție, gimn. Baiuș, reorganizat în școală primară, cei 44 elevi de la treapta gimnazială sunt transportați la LT „L. Blaga”, Iargara.

b) Școli de circumscripție

În raion activează 11 școli de circumscripție, în total se transportă la moment – 430 elevi

Sunt utilizate autobuze școlare dintre care procurate - 5, din donație - 10 unități.

VIII. Baza tehnico-materială este satisfăcătoare, instituțiile sunt dotate cu materiale și tehnică în proporție de 90%. Accesibilitatea în spațiile școlare pentru toți elevii, inclusiv și cei cu CES constituie 100%.

În rezultatul investițiilor s-au îmbunătățit considerabil condițiile de activitate în instituțiile de educație timpurie. În scopul asigurării condițiilor optime pentru o educație de calitate în instituțiile preuniversitare din componenta raională au fost alocate peste 3 mln lei, destinate desfășurării lucrărilor capitale și achiziționării mijloacelor fixe. Din sursele alocate din componenta raională și din bugetele instituțiilor în 10 instituții s-au desfășurat lucrări capitale a blocurilor de studii, în 4 școli s-au reparat blocurile sanitare, în 6 instituții s-au amenajat și renovat terenurile sportive.

IX. Probleme majore la nivel de raion.

- Școli mici cu număr mic de copii în clase;
- Imposibilitatea angajării tinerilor specialiști în asigurarea cu norma didactică deplină;
- Predarea unor materii școlare de pedagogi nespecialiști la disciplinele școlare;
- Gheltuieli nejustificate pentru întreținerea spațiilor școlare neutilizate;
- Impunerea necesității optimizării și restructurării rețelei instituțiilor școlare.

X. Perspective de dezvoltare

- Implementarea continuă și calitativă a curriculumului școlar;
- Creșterea eficienței serviciilor educaționale prestate elevilor de către cadrele didactice;
- Axarea sistemului de predare-învățare-evaluare pe procesul de formare a competențelor;
- Susținerea și promovarea elevilor cu aptitudini speciale;
- Gestionarea corectă a managementului școlar;

- Modernizarea infrastructurii școlare, îmbunătățirea în continuare a bazei tehnico-materiale a instituțiilor școlare, creșterea gradului de informatizare a procesului educațional.

➤ **Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei**

În cadrul Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei activează **11 servicii** cu un număr **mare de beneficiari**, focusându-se pe îmbunătățirea calității serviciilor oferite populației, pe punerea în aplicare a noilor formule de protecție socială a categoriilor de populație social-dezavantajate și a noilor instrumente de asigurare a bunăstării sociale. Serviciile sociale, alături de prestațiile sociale, precum și de alte sisteme, intervin pentru a permite tuturor persoanelor din comunitate să beneficieze de o viață decentă, cu condiții de trai adecvate. Ele facilitează accesul tuturor la activități și domenii ale vieții cotidiene și contribuie la soluționarea unor probleme potențial generatoare de excluziune socială.

Ca rezultat al acțiunilor întreprinse s-au obținut unele rezultate pozitive în prestarea serviciilor sociale familiilor defavorizate. **Serviciul asistență socială comunitară** oferă suport în soluționarea situațiilor de dificultate a problemelor de ordin social și are drept scop prestarea asistenței sociale persoanelor aflate în dificultate și sporirea nivelului de includere a celor mai vulnerabile segmente ale populației în programele de asistență socială la nivel comunitar. Asistența persoanelor este efectuată de către 28 asistenți sociali comunitari care sunt, de obicei, manageri de caz la dosarele deschise în comunitate. Asume asistentul social comunitar este nucleul principal în identificarea și soluționarea problemelor beneficiarilor. Pe parcursul anului 2018, **Serviciul îngrijire la domiciliu** a cuprins prin intermediul a 38 lucrători sociali deservirea a 250 beneficiari. Pentru 52 beneficiari a fost sistată deservirea, iar 25 persoane au decedat. **Serviciul de alimentare în cantinele de ajutor social** este stabil. Menirea cantinelor de ajutor social este de a oferi prânzuri calde gratuite persoanelor în situații de dificultate. Deși pe parcursul anului 2018 s-au menținut 4 cantine sociale, de servicii gratuite de alimentație au beneficiat circa 235 persoane. Pentru 248 persoane au fost actualizate dosarele privind stabilirea și achitarea compensației pentru aparatul locomotor. Pentru 1583 persoane s-a stabilit achitarea compensației pentru serviciile de transport, numărul fiind în descreștere comparativ cu anul 2017. Pe parcursul anului 2018 au fost înregistrate cereri în număr de 167 pentru a beneficia de serviciile de recuperare/reabilitare și tratament balneosanatorial. Doar 48 persoane au beneficiat de bilete de reabilitare după modificarea Regulamentului, și ceilalți fiind incluși în așteptare. 457 persoane au fost asistați și s-a eliberat Forma nr.6 pentru stabilirea sau modificarea gradului de dizabilitate. Pe parcursul anului 2018, în Azilul pentru persoanele cu dizabilități și în etate au fost instituționalizați în mediu 33 persoane, inclusiv 4 persoane cu dizabilități. Din totalul de persoane cazate, 72 % au fost cazate cu achitarea a 75 % din pensie, 28 % sunt cazați contra plată. Plata lunară per persoana constituie 3200 lei. Conform normativelor, tutelați au fost alimentați zilnic în sumă de 44.62 lei. **Serviciul asistență personală** este un serviciu social specializat care oferă asistență și îngrijire copiilor și adulților cu dizabilități severe. Pe parcursul anului 2018, activează 63 asistenți personali, dintre care cereri înregistrate în număr de 30. Incluși în serviciu pe parcursul anului au fost 13 beneficiari și scoși din serviciu 7.

Ajutorul social este un program pentru susținerea familiilor defavorizate. La moment, acesta are două componente de bază – ajutorul social și ajutorul pentru perioada rece a anului. Scopul Legii cu privire la ajutorul social constă în asigurarea unui venit lunar minim garantat, familiilor defavorizate, stabilit în conformitate cu evaluarea venitului global mediu lunar al familiei și

necesitatea de asistență socială. Respectiv, pentru 775 beneficiari s-a stabilit ajutor social cu suma achitată beneficiarilor în mărime de 667243 mii lei. De indemnizație pentru perioada rece beneficiază 2965 persoane, suma constituind 1122450 mii lei.

Conform Deciziei Consiliului Raional Leova nr.4.15 din 20 septembrie 2018 a fost instituit **Serviciul social de suport monetar** adresat familiilor /persoanelor defavorizate. De acest serviciu au beneficiat 62 persoane, suma constituind 215,5 mii lei. 133 beneficiari au fost incluși în *Serviciul de sprijin familial* și au beneficiat de 417,3 mii lei.

Politicile din domeniul protecției sociale a familiei și copilului au menirea de a oferi o asistență adecvată copiilor, familiilor cu copii în scopul asigurării unui trai decent. Modificările legislației ce au avut loc în anul 2018 mobilizează actorii intersectoriali în rezolvarea problemelor ce apar în comunitate privind apărarea dreptului copilului și asigurarea bunăstării acestuia. Lunar, copii adoptați și tutelați beneficiază de indemnizații. Indemnizația se achită în mărime de 800 lei pentru fiecare copil adoptat și pentru fiecare copil tutelat. Pe parcursul anului 2018 în plasamentul planificat sub tutelă s-au aflat 38 copii beneficiind de 364800 mii lei și 22 copii adoptați au beneficiat de 211200 mii lei. A fost alocată indemnizație zilnică pentru 11 copii, suma constituind 32200 mii lei. Copii ai căror părinți/unicul părinte sunt plecați peste hotare luați în evidență sunt 673 dintre care la 342 copii este instituită tutela. Pentru părinții care pleacă peste hotare, cu scopul de angajare în muncă, în baza contractului s-au eliberat 32 de avizuri. Au fost perfectate și s-a apărât dreptul copilului la înstrăinarea Imobilului pentru 14 cazuri. În apărarea dreptului copilului s-a participat la ședințele echipelor multidisciplinare în 14 primării. Pentru 82 copii s-a apărât dreptul participându-se în instanța de judecată, în Procuratura raională și în Inspectoratul de poliție. Numărul total al copiilor aflați în situație de risc constituie 654. Forma abuzului cea mai răspândită este neglijarea unde 601 copii sunt supuși neglijării. Se acordă asistență socială și consiliere pentru 935 copii separați de părinți. În conformitate cu Codul Familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat. Respectiv, în apărarea dreptului copilului au fost întocmite 7 grafice de comunicare pentru ca copilul să comunice cu ambii părinți.

Asistența Parentală Profesionistă presupune plasamentul în altă familie a unui sau a mai multor copii în dificultate sau rămași fără îngrijirea părintească, în timp ce părinții lor biologici din diferite motive, nu pot îngriji de ei. În anul 2018 au activat 4 APP cu 6 copii.

Centrul de reabilitare socială a copiilor are drept scop recuperarea și reintegrarea socială a copiilor aflați în dificultate. Terapie bazate pe prevenirea tulburărilor emoționale, comportamentale, a fenomenelor de inadaptare la mediul școlar/ social, în anul 2018 l-au primit circa 41 copii, 4 fiind reintegrați în familiile biologice și 2 copii în continuă studiile în ciclul liceal fiind plasați în Centre temporare de plasament.

Una din problemele stringente cu care se confruntă Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Leova este lipsa cadrelor specializate în domeniul asistenței sociale și anume lipsa asistenților sociali comunitari cu studii superioare, lipsa psihologului.

➤ **Activitatea instituțiilor medicale din raion**

Populația raionului conform datelor Secției de Statistică din a.2018 **constituie 49 812 cetățeni** și este deservită de către 8 instituții medicale din raion: Centrele de Sănătate Leova, Iargara, Sarata Nouă, Borogani, Filipeni, Sărăteni, Spitalul Raional Leova, I.M.Centrul Stomatologic Raional

Leova. Acoperirea necesarului personalului medical în aceste instituții la nivel de raion este aproximativ de peste 70% (73), în toate instituții se atestă o lipsă a medicilor de familie, sarcina unui medic de familie este de 1700 cetățeni, dar de facto ei deservește peste 3000 pacienți.

Pe parcursul anului 2018 în raionul Leova s-au născut 391 copii, în anul 2017 s-au născut 474 copii. Au decedat în a.2018 – 564 persoane, în a.2017 -630.

Sporul natural constituie minus 3,62 în a. 2018 și minus 296 în a. 2017. Pe parcursul a mai multor ani în raion nu s-a înregistrat mortalitate maternă. Din persoanele decedate 290 sunt bărbați și 274 femei dintre care 413 persoane sau 73% din numărul total de decese au avut loc la domiciliu. În vârstă aptă de muncă au decedat 132 persoane – 23,4%. Indicii mortalității infantile constituie 5,1 % la 1000 copii născuți (doar 1 copil în a. 2018 a decedat la domiciliu și 2 la staționare). În a. 2017 au decedat 5 copii indicii mortalității infantile constituind 10,5%.

Aceste fenomene negative se înregistrează din cauza accesului limitat la serviciile medicale calitative, cultura medicală populației nesatisfăcătoare, lipsa medicilor specialiști- asigurarea cu cadre 43% la IMSP Spitalul Raional, a medicilor de familie-61%.

Pe parcursul anului precedent s-au internat în total 4992 pacienți cu 233 mai mult față de a. 2017 inclusiv copii 1494 sau 29,9%. Ponderea celor ce dețin polițe de asigurare medicală din numărul total de bolnavi internați în secțiile spitalicești constituie 93,4%.

Din numărul total al populației raionului dispun de polițe de asigurare _____%.

Maladiile cele mai răspândite la internare în staționar au fost:

- 1.Bolile aparatului respirator -23,8%;
- 2.Bolile aparatului circulator -16,1%;
- 3.Bolile infecțioase și parazitare -9,9%;
- 4.Bolile aparatului genito-urinar -14,8%;
- 5.Boli a aparatului digestiv -7,5%.

Mai detaliat la acest domeniu se va referi dl vicepreședinte la următoarea chestiune din ordinea de zi.

➤ **Activitatea Secției Cultură, Turism, Tineret și Sport**

Domeniul Creație Populară și Învățământ Artistic

În raionul Leova din 29 de case și cămine culturale actualmente activează 28, dintre care 11 cămine culturale și 17 Case de Cultură. Căminul cultural, s. Frumușica, primăria Cazangic nu activează din lipsă de specialiști. Casele de Cultură din localitățile Iargara, Vozneseni și Covurlui, căminele culturale din loc. Sărăteni, Sarata- Nouă, Ceadâr continua să activeze în alte edificii. Casa de Cultura, primăria Borogani și căminul cultural, primăria Cazangic nu se încălzesc în perioada rece a anului. Cu toate acestea, activitatea artistică a multor Case/ cămine culturale din raion s-a îmbunătățit, iar colectivele artistice din s. Cazangic, Filipeni, Hănăsenii- Noi, Beștemac, Tigheci, Covurlui și a Școlii de Arte „Petre Teodorovici și Ion Aldea- Teodorovici” din or. Leova au obținut performanțe în cadrul activităților culturale raionale, republicane și internaționale. A fost trecut în revistă, cu conferirea titlului onorific „model” de gr. I - Ansamblul folcloric „Băștinașii”, Casa de Cultură, primăria Leova.

Pe parcursul anului activitatea Școlii de Arte „Petre Teodorovici și Ion Aldea- Teodorovici” s-a extins. De rând cu filialele instituției din or. Iargara, satele Sărăta- Nouă și Sărăteni a fost deschisă 1

clasa cu un număr de 26 elevi, secția „Coregrafie” a școlii de Arte „Petre Teodorovici și Ion Aldea-Teodorovici”, în satul Cupcui.

În vederea promovării valorilor culturale, conform obiectivelor strategiei de dezvoltare a raionului Leova pe anii 2015- 2020, s-au organizat și desfășurat următoarele activități:

- „Gala Premiilor - 2017”;
- Festivalul colectivelor de teatru de amatori, Ediția II;
- Festivalul Regional al orchestrelor de muzică populară a Școlilor de Arte/ Muzică, Ediția I
- Festivalul Regional de muzică ușoară „Ecolul de la baștină”, Ediția XI(II etape- Leova, RM - Boldești – Scâeni, România);
- Festivalul- concurs Regional de dans popular „La o margine de Prut”, Ediția IV;
- Festivalul datinilor și obiceiurilor de iarnă „V-am ura, v-am tot ura”;

Activitățile culturale prioritare s-au desfășurat în teritoriu după cum urmează:

1. Festivalul datinilor și obiceiurilor de iarnă „V-am ura, v-am tot ura” – s. Hănăsenii – Noi, cu participarea a 13 colective.
2. Festivalul Regional de muzică ușoară ”Ecolul de la Baștină” s-a desfășurat în II etape: I etapă s-a desfășurat în or. Leova (Casa de Cultură) , II etapă s-a desfășurat în or. Boldești- Scâeni, România, unde au evoluat laureații concursului, care s-au plasat pe locurile de frunte. În cadrul festivalului au participat 16 concurenți din Republica Moldova (raioanele: Leova, Ștefan-Vodă, Anenii- Noi, Cantemir, Ungheni) și România.
3. I Ediție a Festivalului Regional al orchestrelor de muzică populară a Școlilor de Arte/ Muzică s-a desfășurat în incinta Casei de Cultură Leova cu participarea a 10 orchestre de muzică populară de la școlile de Arte/ Muzică din: or. Leova; or. Chișinău; s. Slobozia Mare, r. Cahul; s. Cărpineni și Sărata – Galbenă din rl. Hâncești; or. Hâncești; s. Varnița, rl. Anenii- Noi; or. Telenești;
4. Festivalul Regional de dans popular „La o margine de Prut”, Ediția IV s-a desfășurat cu participarea a 8 colective din or. Cahul; or. Cimișlia; or. Vulcănești; or. Anenii- Noi; s. Cociulia, rl. Cantemir; s. Manta, rl. Cahul; s. Carabetovca, rl. Basarabeasca, s. Filipeni.
Contribuția financiară a Consiliului Raional Leova în organizarea și desfășurarea activităților culturale a fost de 99915,70 lei.

În raionul Leova activează 36 biblioteci publice, din ele 6 biblioteci pentru copii. Starea edificiilor la moment: 34 localuri sunt în stare satisfăcătoare, necesită reparație 2 biblioteci: Leova și Cneazevca. Situația cu încălzirea termică, din 36 biblioteci publice dispun de încălzire 36 localuri, 4 integral.

Obiectivul strategic pe domeniul biblioteci pentru anul 2018 a fost implementarea programului Novateca. În proiectul pilot „Biblioteci globale-Novateca” au fost incluse 26 biblioteci publice din raion. În incinta bibliotecii publice activează Centrul Regional de Formare inițiat în programul Novateca. Centrul prestează servicii pentru toate categoriile de vîrstă care solicită instruiți în domeniul IT. Elaborează și implementează servicii noi, cursuri de instruire pentru bibliotecare, medici, agricultori, funcționari și elevi.

Bibliotecile publice teritoriale pe parcursul anului de referință au elaborat și implementat servicii moderne de biblioecă pentru utilizatori, inclusiv cu utilizarea tehnologiilor informaționale. Biblioteca publică din or. Iargara și s. Sârma au participat în cadrul Programul Novateca la serviciu

de bibliotecă „Sunet și culoare pentru fiecare”, un serviciu modern destinat persoanelor cu dezabilități senzoriale.

Biblioteca publică s.Borogani a participat în cadrul proiectului „O bibliotecă modernă - o comunitate înțeleasă” în parteneriat cu APL și sponsorizat de Corpul Păcii. Perioada iunie 2018-ianuarie 2019. Scopul: Creșterea numărului de activități axate pe dobândirea de competențe, îmbunătățirea bazei tehnico-materiale a bibliotecii prin procurarea mobilierului în bibliotecă.

Impactul: Dotarea bibliotecii cu mobilier, schimbarea imaginii bibliotecii.

În cadrul Proiectului Novateca Bibliotecile publice teritoriale au participat la Programul 1+1 în colaborare cu bibliotecile publice și în parteneriat cu APL. În urma implementării de la APL bibliotecile publice teritoriale din s.Borogani, s.Covurlui, Sărata-Răzeși, Ceadâr au beneficiat de 2 de calculatoare, 1 imprimantă, laptop 2, pentru participare Novateca a donat 3 calculatoare, 3 tablete. În total au fost implementate 183 servicii moderne cu participarea 5271 persoane. Odată cu încheierea Programului Novateca bibliotecile teritoriale din raionul Leova au beneficiat de 138 calculatoare, 29 imprimante, 13 tablete. Instituțiile s-au renovat, modernizat, specialiștii au fost instruiți și perfecționați în domeniul.

Tradițional se organizează concursul „Poessis”, unde participă copii din localitățile raionului. În colaborare cu bibliotecile publice din teritoriul și Direcția de Învățământ, Biblioteca Publică Raională ”V.Matei” a organizat concursul literar ”La izvoarele înțelepciunii” consacrat scriitorului Ioan Slavici.

Biblioteca publică ”V.Matei” are o colaborare și un parteneriat bine stabilit cu Institutul Cultural Român ‘M.Eminescu’ or.Chisinau. S-au organizat lansări de carte și lansări a expozițiilor de banere cu genericul ‘George Enescu –personalitate a culturii românești și universal’, ”Basarabia în perioada primului război Mondial”, ”Nicolaus Olahus – primul umanist de origine română, Lansare de carte *Anatolie Eremia ”Leova. Localități. Oameni. Tradiții.”* În anul 2018 în Bibliotecile publice teritoriale s-au desfășurat în total 1146 activități culturale-educative, la care au participat 5173 utilizatori.

În anul 2018 s-au achiziționat: **Total Volume – 2328; cărți - 1708, publicații seriale - 617**

Donatii: 625 volume în valoarea de 58246 lei

Donatorii: Institutul Cultural Român ”Mihai Eminescu” or.Chișinău – **41 unități în valoare 1662 lei.** Biblioteca Națională a Republicii Moldova – **584 unități în valoare de 56584 lei**

Pe parcursul anului 2018 în cadrul muzeelor sau desfășurat activitățile culturale, lecții expoziții excursii, ateliere de artă, întâlniri cu veteranii, persoane remarcabile. În total s-au organizat și s-au petrecut 1350 activități, aceste activități au fost vizitate de 13880 persoane. Muzeul satului Borogani a participat la realizarea proiectului ‘Interferențe culturale în zona Bugeacului’, proiectul este implementat în cadrul programului SARD.

Specialiștii muzeelor completează, conservează și promovează patrimoniul muzeal. Colecțiile de patrimoniul acestor 4 muzee constituie 16607 obiecte.

Cu ajutorul lucrătorilor din domeniu s-au identificat 66 de obiective turistice, care ar putea prezenta un interes pentru turiștii străini și autohtoni. S-au elaborat 2 trasee turistice având la bază obiectivele turistice deja identificate.

Domeniul Tineret și Sport

În raion activează 70 edificii sportive, inclusiv stadionul orășenesc cu capacitatea de peste 500 de locuri, 48 terenuri sportive, 24 săli de sport în localurile instituțiilor de învățământ și 4 săli de forță, două școli sportive – Școala sportivă raională cu 11 filiale (Leova, Borogani, Sărata Nouă, Hănăsieni Noi, Iargara, Sărățica Nouă, Tomai, Ceadâr, Tochile- Răducani, Cazangic, Orac) și Școala Sportivă orășenească, 7 stadioane de mini-fotbal cu acoperire artificială (or. Leova; s. Tomai, s. Covurlui, s. Tigheci, s. Cupcui, s. Ceadâr, s. Cîmpul Drept.). În raion deasemenea activează Clubul de fotbal “FC-Prut” susținut financiar de Consiliul Raional Leova. În cadrul clubului practică fotbalul aproximativ 150 de tineri.

În perioada anului 2018, conform **Strategiei de Dezvoltare a Sectorului Sport a Raionului Leova pentru anul 2015-2020**, au fost realizate următoarele activități:

Conform Programului Campionatului R.M. la fotbal Ediția 2018 au fost desfășurate 38 meciuri.

- Turneul raional la Volei în memoria sportivului „V. Rogojin”, cu participarea a 6 echipe – circa 90 sportivi.

- Turneul republican la fotbal în memoria sportivului „A. Toiachin” cu participarea echipelor din or. Leova or. București, România și echipa din or. Chișinău. – 40 de participanți.

- A fost desfășurat Turneul Republican de mini-fotbal „GUGUȚĂ” Ediția–XIV-a. cu participarea a 8 echipe din localitățile raionului – 86 copii.

- A fost desfășurat Turneul Republican de mini-fotbal „Cupa Guvernului” Ediția – XIII-a. Cu participarea a 6 echipe din localitățile raionului – 95 copii.

- A fost desfășurat Campionatul Internațional la lupte libere în memoria sportivilor „V. Scutelnic, E. Peicov” – 7 echipe din localitățile republicii și o echipă din Republica Ucraina – 100 de participanți.

- A fost desfășurat Campionatul raional la Volei cu participarea echipelor din localitățile raionului. - 8 echipe. – 90 de participanți

- A fost organizată participarea sportivilor la compionatele Republicane și Turneurile Internațional la - Lupte libere; - 12 de participanți.

- A fost organizat și desfășurat deschiderea sezonului sportiv și Mișcării Olimpice cu participarea sportivilor din localitățile raionului. – 6 echipe 120 de sportivi or. Leova, s. Tomai s. Borogani, s. Tigheci, s. Filipeni, s. Tochile Răducani – 70 de participanți.

- Participarea echipei de fotbal s. Ceadâr la Turneul republican de fotbal „GUGUȚĂ” Etapa regională or. Comrat Ediția a XIV -a 20 de participanți. - Participarea echipei de fotbal s. Tochile - Răducani la Turneul republican de fotbal „Cupa Guvernului” Etapa regională or. Comrat Ediția a XIII -a 20 de participanți.

- A fost desfășurat Campionatul raional la Lupte libere cu participarea 5 echipe din localitățile raionului, Leova, Borogani, Sarata Nouă, Iargara, Cazangic – 60 de sportivi.

- A fost desfășurată I Ediție a Campionatul raional la Șah cu participarea 5 echipe- Leova 2 echipe, s. Cupcui s. Hănăsieni Noi, or. Iargara. – 25 de participanți.

- A fost desfășurat Campionatul raional la Mini-fotbal cu participarea 6 echipe Leova, Ceadâr, Cazangic, Hănăsieni Noi, Cupcui, s. Tomai – 70 de participanți.

- A fost desfășurat Campionatul raional la Baschet cu participarea 5 echipe- Leova 2 echipe, s. Borogani, s. Tomai, or. Iargara. – 65 de participanți.

Raionul Leova se mîndrește cu tinerele sportive care au participat **Jocurile Olimpice de Tineret din Buenos Aires**; sportivului seando, care a cucerit centura de campion în categoria – 80 kg la

Turneul Internațional de Lupte BJJ – ANCIENT PRO II; sportivul de lupte libere s-a plasat pe locul II la Campionatele Mondiale de tineret, desfășurate în orașul slovac Trnava. Bronzul la Campionatele Mondiale de lupte din Croația, rezervat cadeților.

În perioada anului 2018 pe **domeniul tineret** au fost realizate următoarele activități:

- Ședința de constituire a Consiliului Raional al Tinerilor;
- Ședința extraordinară a CRT Leova cu prezența Președintelui Rețelei Naționale a Consiliilor locale a Tinerilor din Moldova;
- Participare activă la Concertul de deschidere a Festivalului Internațional; “Mărțișor”;
 - Organizarea unei vizite de studiu a tinerilor din cadrul Consiliului Raional al Tinerilor din Raionul Leova și voluntarii Centrului de Tineret la Parlamentul Republicii Moldova;
- Implicarea locuitorilor din raion la Ziua faptelor bune și acțiune de voluntariat Hai Moldova.
 - Ziua Europei – a cuprins activități de divertisment și promovare a informației corecte despre Uniunea Europeană. Acestea au fost organizate cu tinerii din CRT Leova și voluntarii Centrului de Informare și Documentare pentru Tineret Leova. În cadrul sărbătorii, tinerii au realizat un flash mob, concursuri cu premii, la care au participat copii, tineri, părinți și bunici.
 - În cadrul sărbătorii “Ziua Internațională a Copiilor” au fost planificate multe concursuri pentru copii și părinți.
 - În cadrul “Săptămânii Diasporei” în colaborare cu Muzeul de Istorie și Etnografie Leova, Biblioteca Publică Raională Leova a fost organizată o Masa Rotundă cu genericul ”Revenirea la baștină”. Întâlnirea s-a desfășurat cu participarea a 3 invitați băștinași din raionul Leova care locuiesc în Italia, Rusia și Portugalia;
 - În cadrul Lunii Tineretului s-au desfășurat acțiuni social - culturale utile pentru tineri, aceștia fiind implicați activ în realizarea lor. Au fost repartizate mesaje cu felicitări, a fost prezentată piesa de teatru social, s-au proiectat filme social – educative.
 - În scopul cunoașterii de către tineri a obiectivelor turistice ale or. Leova, a fost organizată o excursie cu itinerarul: Stejarul secular, Biserica Sf. Parascheva, fosta Sinagogă – edificiul Școlii Sportive, Casa de Cultură, Moara lui Colciu, Valul lui Traian.

În scopul cunoașterii și promovării obiectivelor turistice din raionul Leova, a fost desfășurată excursia ”Obiectivele turistice din localitățile Tigheci și Tomai, la mănăstirile Hâncu și Căpriana.

În cadrul **”Săptămânii Naționale a Voluntariatului”** s-a desfășurat informarea tuturor primăriilor privind necesitatea de organizare a acțiunilor de voluntariat și promovarea acestora. S-a asigurat participarea la acțiuni de voluntariat a angajaților Direcției Cultură Turism Tineret și Sport Leova, Centrului de Tineret Leova alături de alți voluntari și s-a plasat informația pe site-ul Consiliului Raional. Obiectivul propus a fost să impulsioneze cetățenii raionului de toate vârstele să realizeze acțiuni de voluntariat.

La sfârșit de an în Sala Parlamentului R. Moldova fost desfășurată Gala Premiilor pentru Tineret ediția 2018 care a fost consacrată celebrării Zilei Naționale a Tineretului. Activitatea Tinerilor a fost apreciată și menționată cu Diploma de gradul II a Prim Ministrului R. Moldova.

La sfârșit de an s-a desfășurat activitatea „Gala Premiilor” – 2018 pe domeniul Tineret, la care au fost menționați cei mai activi participanți la activitățile pentru tineret.

În urma acordului semnat între Ministerul Educației, Cultură și Cercetării al Republicii Moldova și Consiliul raional Leova, Centrul de Tineret Leova a fost dotat cu tehnică de calcul și mobilier: stații

de lucru cu soft instalat-6unități, laptop, proiector, mese-12 buc., scaune-24 buc, raft pentru publicații, set de boxe de masă, xerox 3 în 1.

Deasemenea în parteneriat cu UNFPA Moldova s-a lansat procedura de promovare a Centrelor de Tineret din Moldova și dotarea cu jocuri de socializare.

➤ **Activitatea Secției Situație Excepțională Leova**

Pe parcursul anului 2018 în zona de competență s-au produs 46 de incendii, paguba materială constituie 1.488 380 lei, salvate valori materiale la incendiu aproximativ 7 mln. 88 mii lei, au decedat 6 persoane .

Planificarea și organizarea lucrului în domeniul prevenirii incendiilor este pusă în seama Serviciului Apărare Împotriva Incendiilor care include în statele sale de efectiv – 4 persoane – militare prin contract.

La moment – funcție vacantă - 1.

În activitatea sa serviciul se bazează pe “Legea cu privire la AÎI ,Regulile generale de AÎI în R. Moldova și actele normative tehnice .

Prevenirea incendiilor este efectuată de trei colaboratori.

Peste 90 % din numărul total de incendii revine la sectorul individual locativ . Deci este nevoie de a găsi o nouă formă de lucru la profilaxia sectorului individual locativ cu atragerea poliției locale, deoarece izbucnirea incendiilor și a decesurilor după cauza de producere țin de imprudența în timpul fumatului ; exploatarea incorectă a sobelor , aprinderea deșeurilor și lăsarea fără supraveghere, joaca copiilor cu focul ș.a.

În colaborare cu Direcția asistență socială și protecția familiei au fost luate la evidență 324 de persoane de vârstă înaintată și familii socialmente - vulnerabile, s-a efectuat evaluarea riscului de incendiu la domiciliu, unde au fost înmânate contra semnătură prescripții cu privire la regulile de apărare împotriva incendiilor în sectorul locativ.

De asemenea anul acesta s-a dus lucrul în direcția asigurării localităților cu hidranții exteriori de incendiu pe rețeaua orășenească or. Leova , rezervoare antiincendiare în caz de intervenție la incendii, au fost înaintate demersuri.

Pe parcursul anului s-au petrecut total 90 antrenamente cu: CSE - 3, 18 primării, 22 instituții de învățământ și 36 grădinițe de copii, 5 instituții medicale, 4 obiective economice, 2 cu echipele de distribuire a mijloacelor de protecție individuale. S-au petrecut total 11 aplicații, 6 cu primăriile, 5 cu obiective economice. Pe parcursul anului 2018 au fost depistate 4 cazuri de rabie și 1 caz de înec.

Stimați Consilieri!

Cele relatate în raport rezultă din activitățile de bază ale subdiviziunilor Consiliului raional, instituțiilor și serviciilor care își aduc aportul întru soluționarea problemelor cu care se confruntă APL de ambele niveluri.

Obiectivele strategice pentru Consiliul raional și în anul 2019 rămân în continuare asigurarea bunei funcționări a instituțiilor din subordine, proiectarea, reparația, construcția rețelelor de apeduct și canalizare, drumuri și infrastructură a obiectelor de menire social – culturale, prevăzute în:

1. Strategia de dezvoltare integrată a raionului Leova pentru perioada anilor 2015-2020;
2. Strategia de dezvoltare integrată a raionului Leova, componenta Aprovizionare cu Apă și Canalizare, pentru perioada anilor 2014-2020;
3. Strategia pentru reducerea consumului de energie convențională în sectorul serviciilor publice în zona transfrontalieră Vaslui (Ro), Leova (Md), Hîncești (Md) și Izmail (Ukr) pentru perioada anilor 2015- 2020.